

Årsrapport 2021 – DET HUMANISTISKE FAKULTET

Fakultetet vedtok en ny strategi i 2021: HF 2030 – Kunnskap for det 21. århundret

<https://www.hf.uio.no/om/aktuelt/aktuelle-saker/2021/na-er-hfs-strategi-for-de-neste-ti-arene-vedtatt.html>

Strategien svarer på sentrale utfordringer og forventninger, den angir retning og prioriteringer, samtidig som den uttrykker hva slags institusjon fakultetet ønsker å være. HF 2030 vil være et godt grunnlag for diskusjon om og utforming av instituttene og fakultetets styringsdokumenter. Strategien fokuserer på områder der fakultetet skal endre seg de neste ti årene. Strategien er kort og endringsorientert og følger ikke den tradisjonelle inndelingen i utdanning, forskning og organisasjon, men er strukturert etter de områdene der fakultetet skal endre seg.

Som 2020, ble også 2021 et år preget av COVID-19-pandemien. Ansatte på HF har lagt ned et enormt arbeid i 2021 for å sikre at virksomheten skulle gå så tilnærmet normalt som mulig i en digital hverdag og har fortsatt å vise stor kreativitet og fleksibilitet for å få dette til.

Studentkullet som begynte H20 måtte i 2021 fortsette sin digitale og hybride studenttilværelse og har totalt sett hatt over 1,5 år med varierende innslag av en normal, fysisk studiehverdag. Studentkullet som begynte H21 har primært hatt digital undervisning og eksamen. Det er en stor utfordring å få studentene tilbake i fysisk undervisning på campus og tallene for studiepoengsproduksjon 2021 viser noe nedgang sammenlignet med toppåret 2020. Tallene er likevel bedre enn resultatet for 2019. Utvekslingen har naturlig nok blitt sterkt påvirket av pandemien i 2021 og viser tall langt under det vi er vant til.

Nedstengningen av lab'er og bibliotek har fortsatt å være en utfordring for fakultetets forskningsvirksomhet. Dette gjelder også for feltarbeid. Mange har funnet kreative løsninger, men i kombinasjon med en stor innsats for å gjøre om på undervisningen har nok forskningen lett blitt en salderingspost som vi enda ikke helt aner rekkevidden av. Dette har rammet alle våre forskere, men verst har det nok vært for våre midlertidig ansatte som kun har begrenset tid til rådighet. Samtidig ser vi at tilslagene på ekstern finansiering ikke er vesentlig rammet av pandemien.

Det er investert i oppdragering av IT- og AV-utstyr i undervisnings- og møterom for å møte behovene i en mer digitalisert og hybrid studie- og arbeidshverdag.

Samlet for pandemien har fakultetet pr mars 2022 innvilget 54 forlengelser for stipendiater (til sammen 145 månedsverk) og 28 forlengelser for postdoc (til sammen 59 månedsverk).

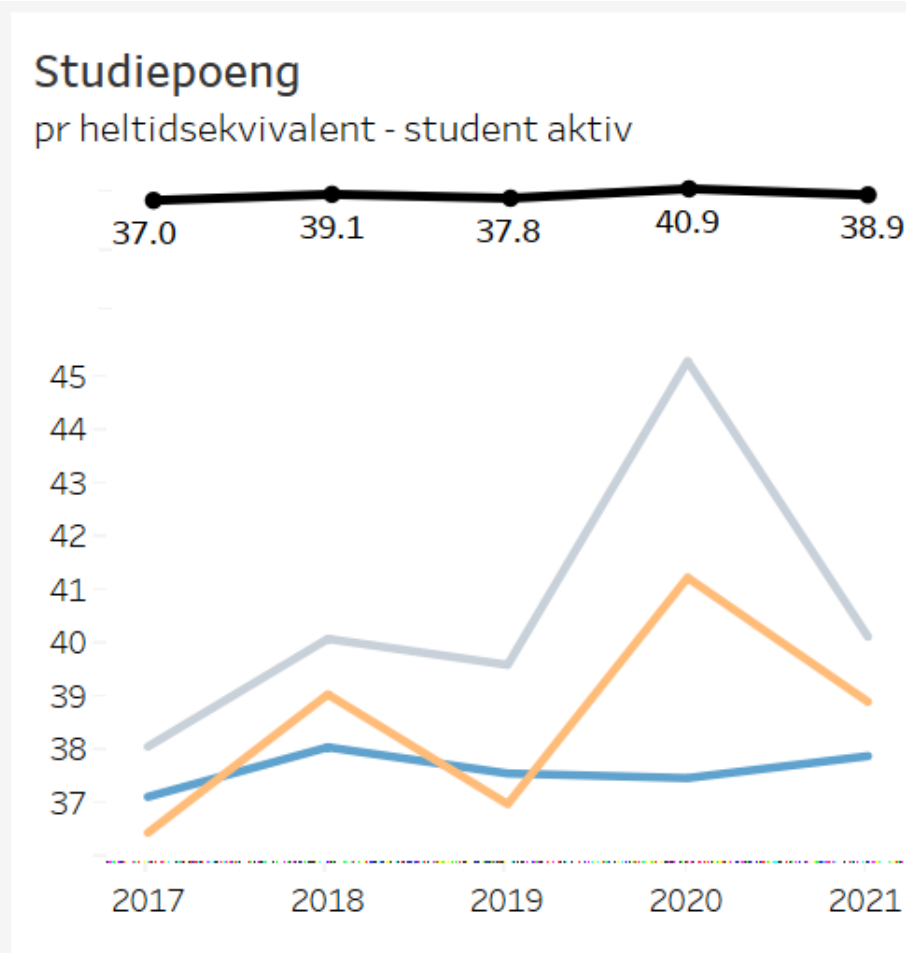
I januar 2021 startet seks nye instituttledere med lederteam og fakultetet har gjennom hele 2021 hatt et eget lederopplæringsopplegg som har omfattet alle instituttene. Det er viktig å gi nye instituttledere og lederteam et godt grunnlag for sin lederperiode og sette dem i stand til å håndtere praktiske så vel som strategiske utfordringer for enhetene.

Kantina i første etasje i Niels Treschows hus åpnet i nye drakt som Kafé Niels og har blitt et populært samlingssted for studenter og ansatte. Plassen utenfor er også oppgradert med nytt utemøblement og

har blitt et nytt og ekstra samlingssted som bidrar til å binde fakultetets bygningene enda bedre sammen. Kafé Niels og møblering av plassen har sammen gitt lærings- og arbeidsmiljøet et vesentlig løft!

Studier

Studiepoeng per student

Svart = totalt **Oransje** = bachelor **Blå** = master **Grå** = andre

Studiepoeng per student er en sentral studieindikator som er ment å måle kvalitet i utdanningene våre. HF har en nedgang fra toppresultatet 40,7 i 2020 til 38,7 i 2021. Resultatene varierer mellom instituttene, og flere har en økning. Alle instituttene har også samme eller bedre resultat som i 2019.

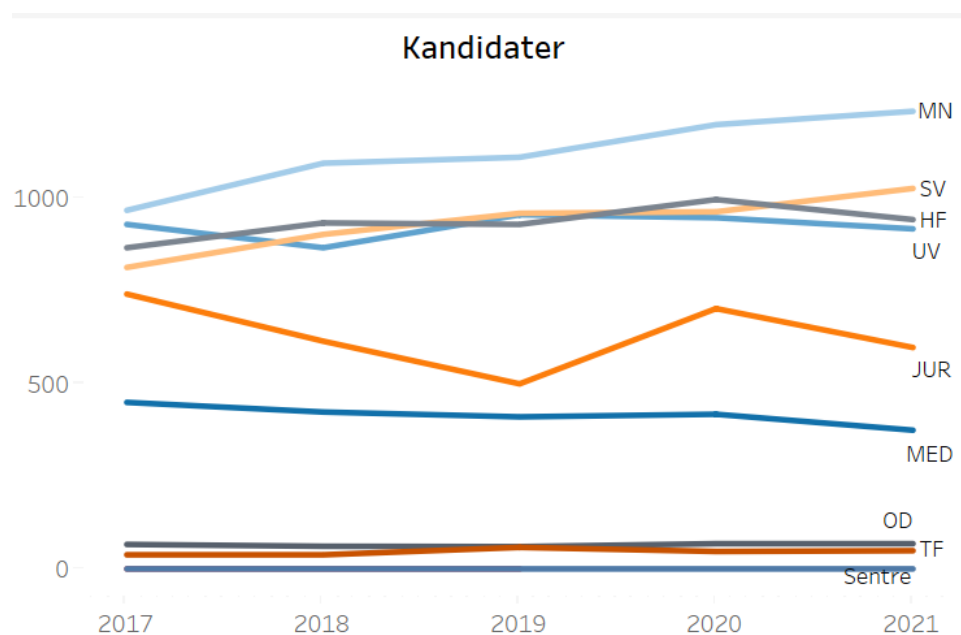
Kategorien “andre” (som blant annet inneholder enkeltemnestudenter) har den bratteste nedgangen. Bachelorstudentene har en noe mindre nedgang, mens det på master er ganske stabilt. Nedgangen i studiepoeng per student skyldes både færre studenter og færre avlagte studiepoeng.

HF går opp og ned i studiepoeng per student annet hvert år, og når 2020 i tillegg var et spesielt godt år for hele sektoren, bør vi kanskje være fornøyd med at 2021-tallene er bedre enn 2019-tallene. Samtidig er det synd at vi igjen er under 40 poeng. Sammenlignet med de andre fakultetene, har HF et lavt resultat.

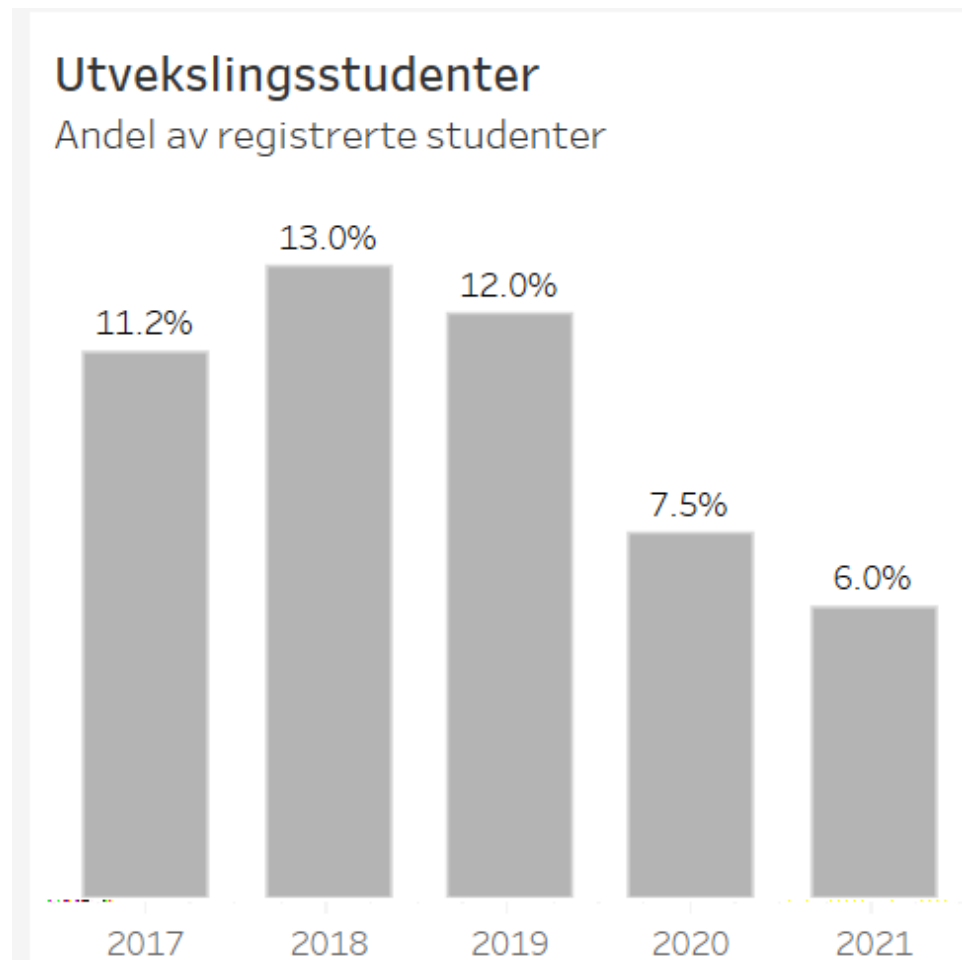
Kandidater

	2017	2018	2019	2020	2021
Bachelorgrader	515	572	504	605	533
Mastergrader	369	369	405	385	366
Totalt	884	941	909	990	899

Også for antall kandidater ser vi en nedgang fra 2020, og dessverre også en liten nedgang fra 2019. Siden vitnemål utstedes etter normert tre år på bachelor og to år på master, vil eventuelle virkinger fra korona kunne slå ut i statistikken i årene fremover.

Grafene viser antall kandidater per fakultet, inkludert PhD, og som ventet er det de største fakultetene som utsteder flest grader. MN og SV har ikke samme nedgangen fra 2020 til 2021 som HF har.

Tallene for utveksling er basert på DBH-registreringen, som er den vi får økonomisk uttelling for. Den teller antall studenter som reiser inn eller ut på enhetenes avtaler, ikke bare egne programstudenter. Den siste delen viser inn- og utreisende fordelt på vår og høst, og her blir effekten av pandemi tydelig.

Våren 2022 er Japan og Kina fremdeles stengt, og vi vet ikke hva som skjer høsten 2022. Av 250 søkere til HF-UT-opptaket høsten 2022 har 161 svart ja. Vi jobber nå med nominasjon og søknader til partnere. Antall søkere er dermed tilbake til det normale i forhold til DBH-tall. Men antall utreisende på HFs programmer er lavt – bare 121 av de 161 er på HF-programmer. Det er stort potensial for mer utveksling på mange av våre programmer. Gode utvekslingsmuligheter fungerer godt som rekruttering, og i tillegg kan man øke tallene ved å veilede bedre om ordninger som Erasmus praksis og Erasmus praksis etter endt grad.

Forskning

Tildelinger etter Forskningsrådets hovedsøknadsfrist

Blant tildelingene finner vi «tweets» fra middelalderens mikrotekster, marginale skikkelser i byzantinsk litteratur, opplysningstidens demokratiseringsdriv til lands og til vanns, og den ytterste forskningsfronten for musikkteknologi. Det er spesielt oppmuntrende å se at vi når opp i havforskningsprogrammet. Dette viser at åpningen for humaniora i flere programmer virkelig er reell.

Prosjekter som fikk innvilget støtte:

- Institutt for arkeologi, konservering og historie
 - Ildar Garipzanov: Voices on the Edge: Minuscule Texts in Early Medieval Latin Culture (c. 700–c. 1000). Forskerprosjekt
- Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk
 - Ellen Krefting: Maritime Modernities: Formats of Oceanic Knowledge. Forskerprosjekt
 - Reidar Maliks: The Kantian Foundations of Democracy Forskerprosjekt
 - Matthew Kinlock (ekstern søker): Narrative Hierarchies: Minor Characters in Byzantine and Medieval History Writing. Unge talenter
- Institutt for kulturstudier og orientalske språk
 - Brita Brenna: The Afterlives of Natural History. Forskerprosjekt
- Institutt for lingvistiske og nordiske studier
 - Nicolai Egjar Engesland: A Digital Edition and Analysis of the Auraicept na nÉces. Mobilitetsstipend
- Institutt for musikkvitenskap
 - Alexander Refsum Jensenius: AMBIENT: Investigating Bodily Entrainment to Audiovisual Rhythms in Local and Remotely Connected Environments. Forskerprosjekt
 - Yngvar Kjus: Platformization of music production: Developer and user perspectives on transformations of production technology in the online environment. Forskerprosjekt

[Kilde: <https://www.hf.uio.no/om/aktuelt/aktuelle-saker/2021/arets-tildeling-fra-forskningsradet-til-humaniora-.html>]

Fellesløftprosjekter

Forskningsrådet tildelte to store tverrfaglige forskerprosjekt til HF gjennom Fellesløftet. Tildelinger til Ursula Münster og Thomas Kjeller Johansen utgjør til sammen nesten 50 millioner kroner. I Fellesløftet bidrar Forskningsrådet og vertsinstitusjonen med hver sin halvpart av midlene til et prosjekt.

Ursula Münster er førsteamanuensis ved Institutt for kulturstudier og orientalske språk og direktør for Oslo School of Environmental Humanities. Hun leder prosjektet «Anthropogenic Soils: Recuperating Human-Soil Relationships on a Troubled Planet».

«Anthropogenic Soils» kombinerer humanistiske og samfunnsvitenskapelige forskningsdisipliner som miljøhumaniora, transmedia studier, medisinantropologi og vitenskapssosiologi med naturvitenskapelige og kunstneriske studier, for å utvikle radikalt nye former for kunnskapsproduksjon om relasjoner mellom menneskene og jordsmonnet.

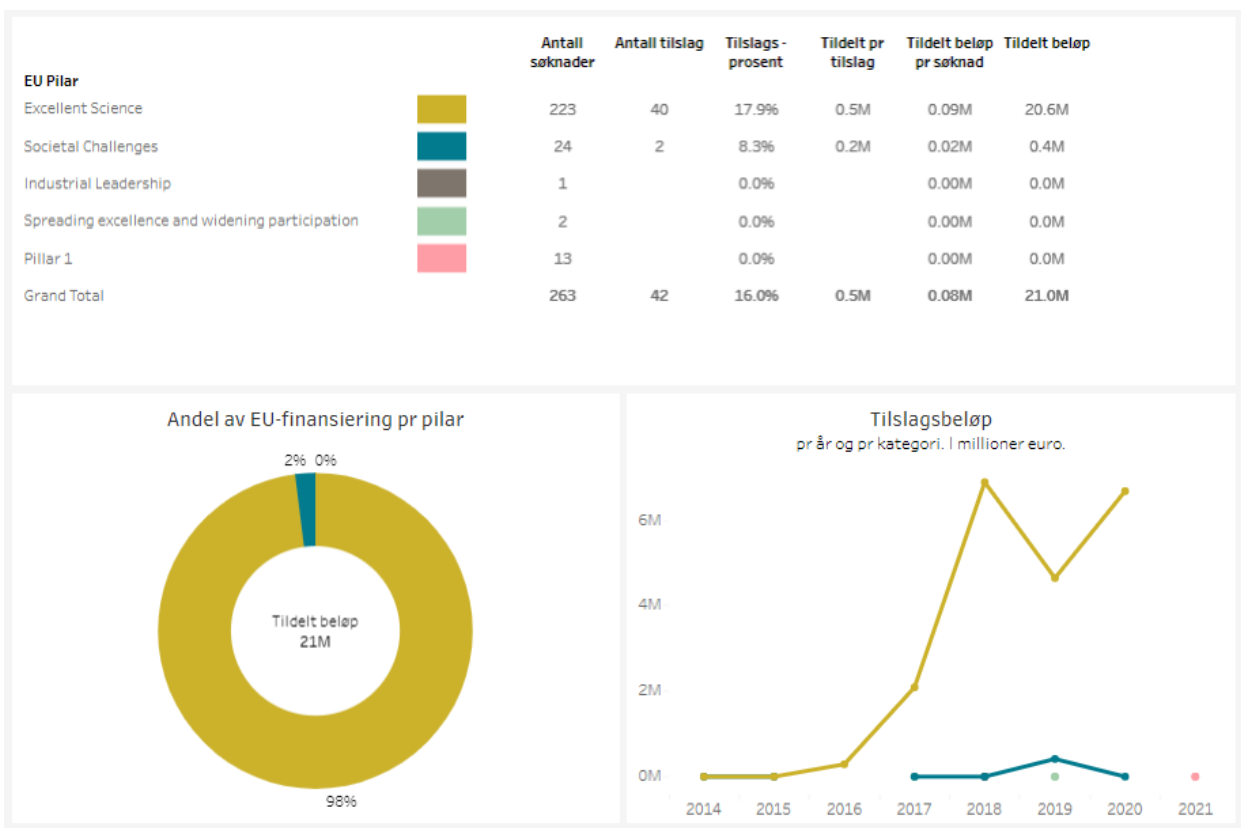
Thomas Kjeller Johansen er professor i filosofi ved Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk. Han leder prosjektet «Modeling Human Happiness», eller ModHap.

Målet for ModHap er å utvikle innovative vitenskapelige modeller for lykke til bruk i forskning, offentlig debatt og politikkutforming. Disse modellene vil være basert på en tverrfaglig integrasjon av innsikt fra gamle filosofiske oppfatninger, vitenskapsfilosofi og moderne psykologisk forskning.

SFF-søknaden SCROLL The Oslo Centre for Research on Children's Digital Lives er videre til siste runde av utlysningen om å bli Senter for fremragende forskning (SFF). Endelig avgjørelse kommer høsten 2022 <https://www.hf.uio.no/om/aktuelt/aktuelle-saker/2021/forskning-pa-barn-og-nye-medier-er-sff-finalist.html>

Europeiske tildelinger

Horisont 2020 ble avsluttet og erstattet av Horisont Europa. HF tar med seg svært gode resultater fra de foregående årene, og i oppsummeringen av H2020 ser vi en sterk vekst i antall søknader og prosjekter de siste årene.

Tildelinger

Professor Ildar Garipzanov og MINiTEXTS er tildelt ERC Advanced Grant for sitt prosjekt om hittil oversette mini-tekster i middelaldermanuskripter. Tekstene kan bidra til å kaste nytt lys over middelalderens kultur. Garipzanovs forskerteam skal studere et hittil oversett tekstkorpus, nemlig korte tekster som ble lagt til i tomme flater i latinske manuskripter i Europa tidlig i middelalderen.

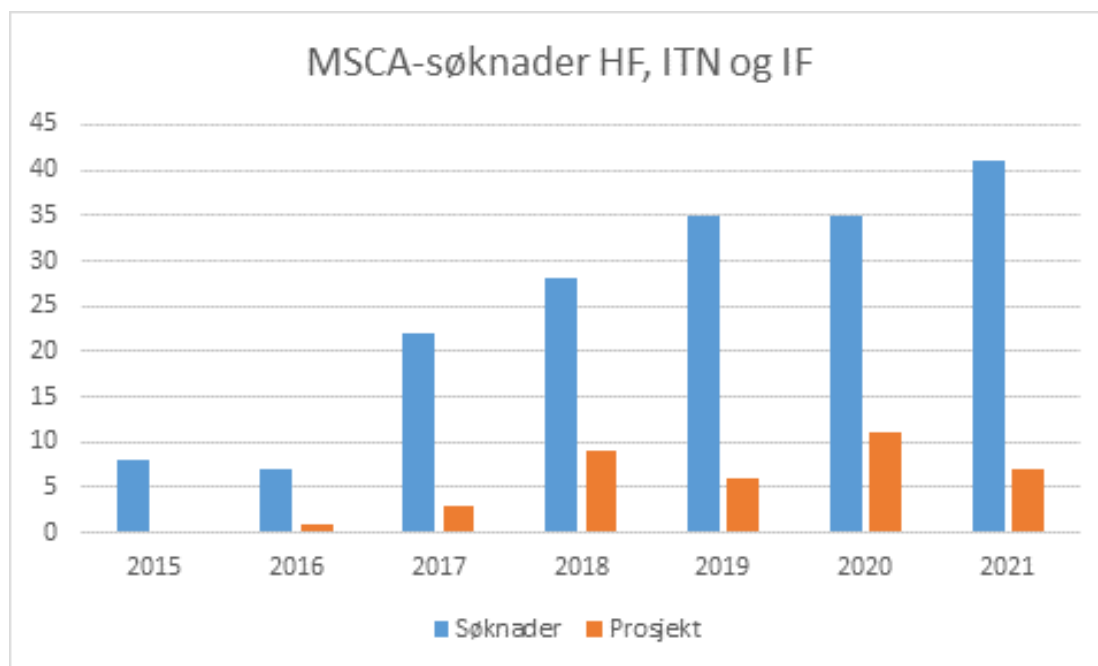
I motsetning til hovedtekstene i manuskriptene er det sjelden slike mini-tekster har identifiserbare forfattere. De kan likevel gi verdifull innsikt i sin samtid. Mini-tekstene kan variere i omfang fra en side eller to til et kort notat som minner om en moderne tweet. De representerer en unik samling av tidlig middelaldersk praktisk kunnskap, etterlatt av et stort antall anonyme mennesker.

Tildelingene fra ERC 2021 forventes første halvdel av 2022.

Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA):

HF ble innvilget hele 11 postdoktorprosjekter i 2020. Resultatet av søknadene i 2021 kom i mars 2022 og viser foreløpig 7 innvilgede prosjekter og 2 på venteliste. Selv om dette er en nedgang fra året før, er det viktig å merke seg at det likevel er et svært godt resultat. HF har over halvparten av UiOs samlede tildelinger og de innvilgede prosjektene hadde i år svært høy poengscore.

HF's satsing på MSCA følger arbeidet fra foregående år, med aktiv rekruttering av søkere via Master Class. Siden 2020 har samlingene vært digitale, og samarbeidet mellom søkere, vitenskapelig ansatte og forskningsrådgivere er like viktig som før. Tildelingene viser at vi har sterke fagmiljøer som tiltrekker seg dyktige internasjonale forskertalenter.

Formidling og fellesinitiativer

Saker og arrangementer

- I 2022 skrev kommunikasjonsseksjonen 31 saker om resultater fra HF's forskning og elleve saker om studietilbudet ved fakultet. Det ble laget ni episoder om HF's forskning til UiOs forskerpodkast «Universitetsplassen». I gjennomsnitt ble saker om HF's forskning lest 2823 ganger. Den mest leste saken, «Å lese bøker kan forandre livet ditt», hadde 19 179 lesere:
<https://www.hf.uio.no/ilos/forskning/aktuelt/aktuelle-saker/2021/a-lese-boker-kan-forandre-livet-ditt>

Forskningssakene oversettes til engelsk, disse har noe lavere lesertall.

- I hele mars stilte ILOS-professor Kristin Bech ut 26 HF-språk i kunstpassasjen på Jernbanetorget. Utstillingen ble laget i forbindelse «Ordfestivalen» i 2020, og plakater viste ord fra ulike språk, satt inn i en historisk, språklig og kulturell sammenheng med bilder og eksempler.
- HF bidro med to arrangementer i Universitetshagen da UiO arrangerte kunnskapsfestivalen «Universitetsplassen: En ny start» fra 31. august til 2. september.
- Under Forskningsdagene fra 22. september til 3. oktober gjennomførte HF fire arrangementer på Litteraturhuset og produserte to videoer til programserien «På labben».

Podkaster ved HF

- Norgeshistorie.no: En podkast som ser dagsaktuelle temaer i lys av norgeshistorien. Programleder Ellen Cathrine Lund. Produserte to nye serier i 2021: «Norges vei til rikdom» på elleve episoder, og «Samenes historie» på 13 episoder. Begge sendt på NRK.

- Frankrike forklart: Kjerstin Aukrust og Geir Uvsløkk fra UiO og Franck Orban fra Høgskolen i Østfold inviterer gjester til samtale for å forstå det som skjer i Frankrike i dag, og for å vite mer om landets historie, politikk og kultur. 21 nye episoder i 2021.
- Undervisningsplikten: En podkast med HFs studiedekan Gunn Enli for alle som er opptatt av høyere utdanning. Elleve nye episoder i 2021, med gjester som Jonas Gahr Støre, Henrik Asheim og Kristin Skogen Lund.
- Literature, Cognition and Emotions: Samtaler med fagfolk om hvordan litteratur former våre tanker og følelser. Samtalene ledes av professor Karin Kukkonen. Fem nye episoder i 2021
- Babylon: Podkast der vitenskapelige artikler fra «Babylon – Nordisk tidsskrift for Midtøstenstudier» blir lest inn som lydbok. Én ny episode i 2021.

Priser og utmerkelser

- Douwtje van der Meulen fra IAKH, ble en av de seks som fikk status som merittert underviser ved UiO.
- Jorunn Simonsen Thingnes fikk Kongens gullmedalje for avhandlingen «Å velje minoriserte språk. Språkpolitikk og språkval i academia». Avhandlingen ble levert ved ILN.
- ILN-professor Johan Tønnesson fikk UiOs utdanningspris for sitt arbeid med bachelorprogrammet i klart språk.
- Lingvist Hallie De Korne, ble tatt opp i Akademiet for yngre forskere.
- Kommunikasjonsrådgiver Mari Lilleslåten mottok prisen «Årets favoritt» for sin forskningsformidling under Forskningskommunikasjonsdagene.

Tilsettinger i 2021

HF har nå 160,24 årsverk professorer (37,69% kvinner) og 81,85 årsverk førsteamanuenser (52,11% kvinner). Fakultetet har tilnærmet kjønnsbalanse i de fleste stillingskategorier, med noen unntak.

<i>Stilling</i>	<i>Årsverk per 2021</i>	<i>Kvinneandel per 2021</i>	<i>Nytilsatte i 2021</i>	<i>Kvinneandel nytilsatte 2021</i>	<i>Internasjonal rekruttering nytilsatte 2021</i>
<i>Professor</i>	160,24	37,69%	-	-	-
<i>Førsteamanuensis</i>	81,85	52,11%	5	80%	60%
<i>Universitetslektor</i>	36,77	60,95 %	7	57%	0%

<i>førstelektor</i>	42,37	45,96%	6	33%	0%
<i>dosent</i>	3	33,3%	-	-	-
<i>Forsker</i>	24,15	74,33 %	15	66%	86%
<i>Stipendiat</i>	136,45	57,53 %	36	61%	50%
<i>Postdoktor</i>	70,1	54,64%	37	45%	91%

INTERNASJONAL REKRUTTERING: DOKTORGRAD ELLER BETYDELIG ARBEIDSERFARING FRA UTENLANDSKE INSTITUSJONER (UTENLANDSK MASTER FOR STIPENDIATER OG UNIVERSITETSLEKTORER)

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Antall tilsetninger i førsteamanuensisstillinger</i>	17	15	28	23	19	10	12	7	5

Det har vært en økning i antall nytilsatte i rekrutteringsstillinger fra 2020, med 14 ekstra stipendiatstillinger og 8 ekstra postdoktorstillinger, samt 8 ekstra forskerstillinger. Det økte behovet for å ha ansatte som kan undervise på norsk ved tiltredelse gjenspeiles i lektortilsettingene.

Det var 9 professoropprykk (6 kvinner) i 2021.

Status for den økonomiske situasjonen

Bevilgning

	Årsregnskap 2020	Årsregnskap 2021
Inntekter	-656 902 480	-672 201 328
Personalkostnader	545 959 333	563 464 007
Driftskostnader	101 650 656	109 228 280
Investeringer	4 242 000	9 262 666
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	-5 050 491	9 753 626
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter	-49 123 409	-53 067 132
Prosjektavslutning	230 000	3 795 617
Isolert mer-/mindreforbruk	-53 943 900	-39 517 889
Overført fra i fjor	-31 159 000	-92 297 474
Akkumulert mer-mindreforbruk	-85 102 900	-131 815 363

Basisvirksomheten for Det humanistiske fakultet (HF) viste et isolert mindreforbruk på 39,5 millioner kroner for 2021. Dette er en nedgang på 14,4 millioner kroner, sammenlignet med 2020, der HF hadde et mindreforbruk på 53,9 millioner kroner. Akkumulert for 2021 fikk HF et mindreforbruk på 131,8 millioner kroner. Det betyr at det akkumulert mindreforbruk økte med 46,7 millioner kroner siste år.

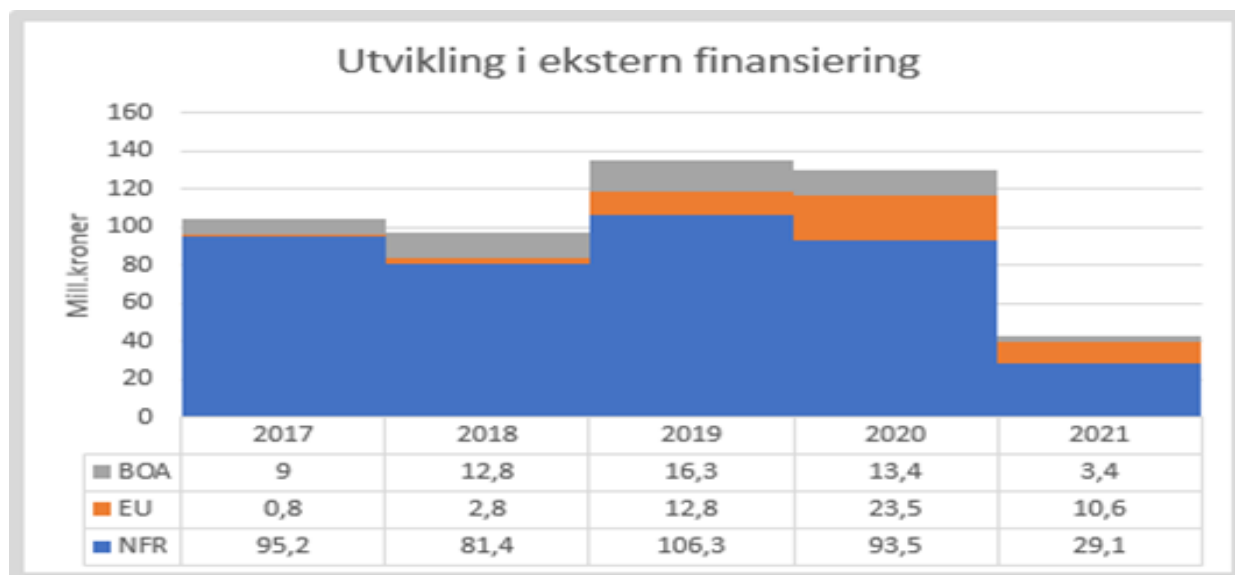
- Covid-19 har også påvirket økonomiene for 2021, men ikke i like stor grad som for år 2020. Fakultetet ligger fortsatt noe under siste «normal» år i 2019.

- Nettobidraget fra eksternt finansierte prosjekter fortsatt å øke.
- Av akkumulert mindreforbruk i 2021 på 131,8 millioner kroner utgjør 14,5 millioner ubrukte midler for UiO Norden, 15 millioner kroner som er bundet opp i øremerkede midler fra HF til faglige prioriteringer III og 13 millioner kroner er bundet opp i internprosjekter og andre øremerkede midler. Resterende 89,3 millioner kroner er ikke bundet opp i forpliktelser.
- HF har de siste to årene akkumulert et betydelig mindreforbruk. Mye av dette skyldes engangseffekter som ikke kan forventes å fortsette i årene fremover, men mindreforbruket må disponeres og det må legges planer for dette.
- Det er igangsatt tiltak på en del av instituttene for å få ned mindreforbruket i form av forskutteringer av avganger. I tillegg forventes det at hvis man kommer tilbake til en mer normal hverdag, der man ikke påvirkes i like stor grad av covid-19, vil aktiviteten og kostnadene ta seg opp. Det vil imidlertid ta noe tid før man ser effekt av tiltakene som er iverksatt, fordi det tar tid å få rekruttert inn nye ansatte. De aller fleste instituttene fikk et akkumulert mindreforbruk ved årsslutt. Det var kun to institutter med akkumulert merforbruk.

Eksternt finansiert virksomhet (BOA)

	Årsregnskap 2020	Årsregnskap 2021
Inntekter	-136 985 192	-143 922 096
Personalkostnader	74 832 588	79 437 993
Driftskostnader	11 024 206	11 327 890
Investeringer	801 048	544 798
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	-50 327 350	-52 611 416
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter	49 037 688	53 081 906
Prosjektavslutning	-230 000	-609 460
Isolert mer-/mindreforbruk med nettobidrag og prosjektavslutning	48 807 688	52 472 446
Isolert mer-/mindreforbruk	-1 519 662	-138 970

- Prosjektporteføljen ved HF fortsatte sin vekst også i 2021. I løpet av 2021 fikk HF tilslag på flere nye prosjekter. Prosjektene vil først starte opp i 2022.
- Både inntektene og kostnadene på den eksternt finansierte virksomheten økte i 2021, som følge av at flere nye prosjekter som man fikk tilslag på i 2020, startet opp.
- Regnskapsført nettobidrag er på 53 millioner kroner og er 4 millioner kroner høyere enn fjoråret og omtrent det samme som HF hadde budsjettert med.
- SFF-virksomheten er betydelig på HF. Aktiviteten på våre to SFF (inkl. underliggende prosjekter) utgjør omtrent ¼ av eksterntfinansieringen når vi tar med egenandel fra HF og UiO. Prosjektporteføljen til HF forventes å øke de neste årene, dersom man lykkes med prosjektsøknadene.
- HF er fortsatt avhengig av et godt tilfang av nye prosjekter for at prosjektporteføljen ikke skal reduseres frem i tid. Dette innebærer en viss risiko, siden flere av instituttene blir avhengige av nettobidraget som prosjektene gir.

Grafen viser utvikling av midler fra eksternfinansiert virksomhet. BOA er bidrag- og oppdragsfinansierte aktivitet. I tabellen ser man utviklingen i hele tall.